

Obecná lingvistika (bakalářské studium) – přijímací řízení

Vzorový test – řešení

Test je zaměřen na schopnost pozorování a srovnání jevů v češtině a angličtině a na schopnost logického myšlení při práci s neznámým jazykovým materiálem. Test obsahuje 24 otázek celkem za 50 bodů. U každé otázky je vždy správná pouze jedna odpověď. Správné odpovědi jsou vyznačeny **světle modrou barvou**.

1. Které z následujících slov **není** antonymum od slova *volný*?

- (a) obsazený
- (b) zadaný
- (c) neprůchodný
- (d) **tekutý**

[2 body]

2. Doplňte chybející slovo, aby významový vztah mezi slovy v první a druhé dvojici byl **totožný**.

- 1. dvojice *tužka* : *psát*
- 2. dvojice *nůžky* : ???

- (a) jehla
- (b) **stříhat**
- (c) látka
- (d) šít

[2 body]

3. Doplňte chybející anglické slovo, aby významový vztah mezi slovy v první a druhé dvojici byl **totožný**.

- 1. dvojice *apple* : *orange*
- 2. dvojice *broccoli* : ???

- (a) green
- (b) vegetable
- (c) **carrot**
- (d) tree

[2 body]

4. U kterého slovesa vyjadřuje předpona *roz-* jiný význam než u zbývajících?

- (a) **rozbít**
- (b) rozpovídat se
- (c) rozbrečet se
- (d) rozhoupat

[2 body]

5. Které z následujících pseudoslov by nejspíš **nemohlo** být skutečným českým slovem z hlediska toho, jak jsou v něm zkombinovány hlásky (psáno běžným českým pravopisem)?

- (a) básk
- (b) sned'
- (c) hpez
- (d) zhrt

[2 body]

6. Který z následujících anglických slovesných tvarů **vyjadřuje** gramatickou kategorii osoby?

- (a) would run
- (b) had seen
- (c) kicks
- (d) feeling

[2 body]

7. Které z následujících sloves se z hlediska svého lexikálního významu nejvýrazněji odlišuje od ostatních sloves? Toto sloveso s ostatními nesdílí jednu obecnou sémantickou vlastnost.

- (a) think
- (b) feel
- (c) know
- (d) die

[2 body]

8. Každé z následujících sloves vyjadřuje určitou událost/děj. Naplnění události (tedy to, že fakticky proběhne) je v některých případech přirozeným vyústěním předchozího děje, v některých případech je okamžité. Určete, ve kterém z následujících případů *není* naplnění události okamžité.

- (a) objevit
- (b) všimnout si
- (c) potkat
- (d) naučit se

[2 body]

9. Podívejte se na následující složeniny utvořené ze dvou slov. Určete, která složenina je utvořena výrazně odlišně (významový vztah mezi jejími částmi je jiný než u zbývajících složenin).

- (a) československý
- (b) severoamerický
- (c) indoevropský
- (d) ugrofinský

[2 body]

10. Které z následujících adjektiv se chová jinak než ostatní?

- (a) čistý
- (b) prudký

- (c) závodní
- (d) hluboký

[2 body]

11. Vyberte otázku, která se liší od zbývajících z hlediska toho, čeho jí chce mluvčí dosáhnout.

- (a) Chutná ti to?
- (b) Co si dáš k pití?
- (c) Kolik chceš knedlíků?
- (d) Podáš mi prosím sůl?

[2 body]

12. Určete, ve které z následujících vět je zájmeno *mi* užito jinak než ve zbývajících.

- (a) Vrať mi tu knížku, prosím.
- (b) Au, stojíš mi na noze.
- (c) Zatím mi nic neposlali.
- (d) Dali mi tři dny na rozmyšlenou.

[2 body]

13. Vyberte větu, ve které je sloveso užito v jiném časovém významu než ve zbývajících.

- (a) Každý večer před spaním vypije děda sklenici mléka.
- (b) Na Vánoce strýček vždycky uklidí celou chalupu.
- (c) Teta udělá každé ráno třicet kliků.
- (d) Do Vánoc napíšu aspoň pět haiku.

[2 body]

14. Hláška, kterou v češtině vyslovujeme, neodpovídá vždy písmenu, kterým je zapsána. Ve kterém z následujících slov vyslovujeme písmeno *v* opravdu jako hlásku [v]?

- (a) kov
- (b) svatý
- (c) vstát
- (d) včera

[2 body]

15. Vyberte popis gramatických kategorií vyjádřených anglickým slovesným tvarem *makes*, který **neobsahuje žádnou chybu**.

- (a) čas, číslo, osoba
- (b) jmenný rod, osoba, pád
- (c) jmenný rod, číslo, osoba
- (d) slovesný rod, čas, životnost

[2 body]

16. Podívejte se na příklady různých syntaktických užití anglického slovesa *break* a českého slovesa *rozbít*. Závorka naznačuje, že daný větný člen může, ale nemusí být vyjádřen.

Peter broke the window	Petr rozbil okno.
The window was broken (by Peter).	Okno bylo rozbito (Petrem).
The window broke.	Okno se rozbilo.

Rozhodněte, které z uvedených **zobecnění** o těchto větách **neplatí**.

- (a) Ve všech větách se slovesem *rozbít* je vyjádřen podmět.
- (b) Ve všech větách se slovesem *break* může být vyjádřen předmět.
- (c) Ve všech pasivních větách je vyjádřen podmět.
- (d) Ve všech větách se slovesem *break* je vyjádřen podmět.

[2 body]

17. Anglický tvar *bank* může podle slovníku Collins Cobuild znamenat:

(1) a bank is an institution where people or businesses can keep their money: *Which bank offers you the service that best suits your financial needs?*

(2) the banks of a river, canal, or lake are the raised areas of ground along its edge: *... an old warehouse on the banks of a canal.*

Jaký je významový vztah mezi (1) a (2)?

- (a) Jde o dva příbuzné významy jednoho slova. Význam (2) byl přenesen z (1) metaforicky.
- (b) Jde o dvě synonyma.
- (c) Jde o dva příbuzné významy jednoho slova. Význam (2) byl přenesen z (1) metonymicky.
- (d) Jde o dvě stejně znějící slova se vzájemně nepříbuznými významy.

[2 body]

18. Vyberte větu, která se syntakticky liší od zbývajících.

- (a) O ničem podstatném se nemluvalo.
- (b) Svatba se připravovala několik měsíců.
- (c) Pražské metro se stavělo i jako protiatomový kryt.
- (d) O dopadeném zločinci se dokonce pěly písně!

[2 body]

Zadání k otázkám 19-21

Analyzujte soubor slovních tvarů jazyka *L* a vyberte správnou odpověď na následující otázky.

niliwapata	„dostal/a jsem je“
ulitupata	„dostal/a jsi nás“
walikipata	„dostali to“
watakípata	„dostanou to“
nilipiga	„udeřil/a jsem“
ulipiga	„udeřil/a jsi“
walitupiga	„udeřili nás“
utatupiga	„udeříš nás“
watakupiga	„oni tě udeří“

19. Segment *-li-* ve výše uvedených slovních tvarech jazyka *L* vyjadřuje význam:

- (a) „to“
- (b) přítomného času
- (c) minulého času
- (d) „dostat“

[2 body]

20. Budoucí čas je ve výše uvedených slovních tvarech jazyka *L* vyjádřen segmentem:

- (a) *-li-*
- (b) *-ta-*
- (c) *-tak-*
- (d) *-ita-*

[2 body]

21. Jak se v jazyce *L* řekne „udeřím tě“?

- (a) *utapiga*
- (b) *nilikupiga*
- (c) *nitakipiga*
- (d) *nitakupiga*

[3 body]

Zadání k otázkám 22-24

Analýzujte soubor slovních tvarů jazyka *M* a vyberte správnou odpověď na následující otázky.

peravel	„poráží (= způsobuje, že někdo/něco padá)“
perkeras	„často padáme“
sovav	„spím“
sovavav	„uspávám (= způsobuji, že někdo spí)“
sovavkerav	„často uspávám“
sovavkerel	„často uspává“
sovel	„(on/a) spí“
sovkerav	„často spím“
sovkeravav	„způsobuji, že (někdo) často spí“
sovkeravel	„způsobuje, že (někdo) často spí“

22. Segment *-ker-* ve výše uvedených slovních tvarech jazyka *M* vyjadřuje význam:

- (a) „často“ / frekventativnosti
- (b) 3. osoby jednotného čísla podmětu
- (c) „spát“
- (d) „způsobovat“ / kauzativnosti

[2 body]

23. 1. osoba jednotného čísla podmětu je ve výše uvedených slovních tvarech jazyka *M* vyjádřena segmentem:

- (a) *-el*
- (b) *-avav*
- (c) *-ov-*
- (d) *-av*

[2 body]

24. Jak se v jazyce *M* řekne „způsobujeme, že (někdo/něco) často padá“?

- (a) *peravkeras*
- (b) *perkeravas*
- (c) *peravelas*
- (d) *peravkerel*

[3 body]